

10 e Kamer

Nr. 495/08
VAN HET PARKET

Nr. C/1318/11
VAN HET ARREST

Het hof van beroep te Gent, tiende correctionele kamer, heeft het volgende arrest gewezen in de zaak:

Hypothecaire inschrijving
Vergunningsregister

vrijspraak

overleden – strafvordering vervallen

vrijspraak

verstek – strafvordering vervallen

vrijspraak

15 september 2011

not. IE 64.L1.23764-04/JL van het Openbaar Ministerie tegen:

1. Nr.

2. Nr.

handelaar, geboren te
wonende te

3. Nr.
geboren te

boekhoudster,
, wonende te

4. Nr.

5. Nr.
geboren te

grondwerker.
, wonende te

6. Nr.

, geboren te
wonende te

beklaagden,

verdacht van:

Als dader, in de zin van artikel 66 van het Strafwetboek, om de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd, of om aan de uitvoering rechtstreeks te hebben medegewerkt; om door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat de misdaad of het

wanbedrijf zonder zijn/haar bijstand niet had kunnen worden gepleegd; om door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, de misdaad of het wanbedrijf rechtstreeks te hebben uitgelokt:

A. te _____ op een niet-gekend tijdstip in de periode van 1 maart 2004 tot 17 juni 2004:

de eerste, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde:

Met overtreding van de artikelen 3, 4, 19, 99, § 1.1°, 146, 147, 149 en 160 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 door het uitvoeren van werken, het instandhouden ervan, door het verkavelen van grondeigendommen, of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften van de ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen en verordeningen, op de bepalingen van de titels II en III of op die van de verordeningen vastgesteld ter uitvoering van titel II van het decreet, om zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, gebouwd te hebben, een grond gebruikt te hebben voor het plaatsen van één of meerdere vaste inrichtingen, een bestaande inrichting of bestaand bouwwerk afgebroken, herbouwd, verbouwd of uitgebreid te hebben, instandhoudings- of onderhoudswerken uitgezonderd,

Terzake op het perceel kadastraal bekend onder _____

met een

oppervlakte van 94a, gelegen te _____
eigendom van _____

wonende te _____

, krachtens

een akte van openbare aankoop, verleden door het ambt van notaris te _____ op 23 februari 1972, alsook op het perceel kadastraal gekend onder _____

met een oppervlakte van 89a23ca, gelegen te _____
eigendom van het

sedert onheuglijke tijden, met adres te _____

alsook op het

zonder verdere kadastrale gegevens, gelegen te _____

tussen km _____

er

eigendom van _____ met adres te _____

met name:

door het opvoeren van landbouwgrond met aarde en stenen, zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning

B. te _____ op een niet-gekend tijdstip in de periode van 1 maart 2004 tot 17 juni 2004:

de eerste, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde:

Met overtreding van de artikelen 3, 4, 19, 99, § 1.4°, 146, 149, 160 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 door het uitvoeren van werken, het instandhouden ervan, door het verkavelen van grondeigendommen, of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften van de ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen en verordeningen, op de bepalingen van de titels II

en III of op die van de verordeningen vastgesteld ter uitvoering van artikel II van het decreet, om zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, het reliëf van de bodem aanmerkelijk te hebben gewijzigd, terzake op voormelde percelen, met name:

door de ophoging van het terrein (op bepaalde plaatsen tot circa 65 cm), zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning

C. te in de periode van 1 maart 2004 tot 15 juni 2006:

de eerste, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde:

Bij inbreuk op de artikelen 2, 3, 12, 37, 56 en 59 van het decreet van de Vlaamse Raad van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, afvalstoffen te hebben achtergelaten of te hebben verwijderd in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan in casu door het achterlaten en ingraven van afvalstoffen, o.m. oude banden met velgen, stukken verroest oud ijzer, sloopafval, grote betonbrokken, hout en steenpuin

D. te in de periode van 1 maart 2004 tot 15 mei 2006:

de eerste, tweede en derde:

Bij inbreuk op de artikelen 2, 3, 4, § 1, 39, § 1.1° en 39, § 2 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en op artikel 1 en 5 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaamse Reglement betreffende de milieuvergunning, zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van de bevoegde overheid een als hinderlijk ingedeelde inrichting die behoort tot de eerste klasse of de tweede klasse te hebben geëxploiteerd of veranderd,

met name:

het uitbaten van een stortplaats, andere dan deze bedoeld in rubriek 2.3.7, van categorie 3:1° inerte afvalstoffen, die op de alfabetische lijst van de als hinderlijk beschouwde inrichtingen tot vaststelling, overeenkomstig het bedoelde in artikel 3 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, vermeld staan onder de rubriek 2.3.6 a), 1° (eerste klasse).

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Ieper van 14 april 2008, 9de kamer, werd op tegenspraak als volgt beslist:

Zegt voor recht dat de dagvaarding opzichtens de eerste beklagde en derde beklagde telkens dient te worden verbeterd door voor wat betreft de talastleggingen sub A. en B., de deelnemingsvorm mededaderschap in de zin van artikel 68 Sw. af te zwakken tot loutere medeplichtigheid in de zin van artikel 67 Sw., en dus meerbepaald waar staat:

"Als dader, in de zin van artikel 66 van het Strafwetboek, om de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of om aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt; om door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn/haar bijstand niet had kunnen worden gepleegd; om door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kulperijen of arglistigheden, de misdaad of het wanbedrijf rechtstreeks te hebben uitgelokt".

te lezen als:

"Als medeplichtige (a) om onderrichtingen gegeven te hebben om de misdaad of het wanbedrijf te plegen, (b) om wapens, werktuigen of enig ander middel verschaft te hebben die tot de misdaad of het wanbedrijf gedient hebben, wetende dat ze daartoe zouden dienen (c) om buiten het geval van artikel 66 § 3 van het strafwetboek, met zijn weten, de dader of de daders geholpen of bijgestaan te hebben in daden die de misdaad of het wanbedrijf voorbereid, vergemakkelijkt of voltooid hebben".

Met betrekking tot de eerste beklaagde:

Spreekt de beklaagde vrij voor de telastleggingen C en D en ontslaat haar van rechtsvervolging dienaangaande.

Verklaart de overige telastleggingen in hoofde van de beklaagde bewezen.

Veroordeelt de beklaagde voor de telastleggingen A en B samen tot:

- een geldboete van € 500, te verhogen met 45 opdecimen en alzo gebracht op € 2.750.

Zegt evenwel voor recht dat de geldboete als volgt wordt gesplitst:
€ 250 x 45 opdecimen, hetzij € 1375 effectief
€ 250 x 45 opdecimen, hetzij € 1375 met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende 3 jaar.

Met betrekking tot de tweede beklaagde:

Verklaart de telastleggingen in hoofde van de beklaagde bewezen.

Veroordeelt de beklaagde voor de telastleggingen A, B, C en D samen tot:

- een geldboete van € 250, te verhogen met 45 opdecimen en alzo gebracht op € 1375 of een vervangende gevangenisstraf van 75 dagen.

Zegt evenwel voor recht dat de geldboete als volgt wordt gesplitst:
€ 125 x 45 opdecimen, hetzij € 687,50 of 37 dagen, effectief
€ 125 x 45 opdecimen, hetzij € 687,50 of 38 dagen met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende 3 jaar.

Met betrekking tot de derde beklaagde:

Spreekt de derde beklaagde **vrij** **voor de**
telastleggingen C en D en ontslaat haar van rechtsvervolg
dienaangaande.

Verklaart de overige telastleggingen in hoofde van de beklaagde
bewezen.

Veroordeelt de beklaagde **voor de**
telastleggingen A en B samen tot:

- een geldboete van € 200, te verhogen met 45 opdeclemen en alzo
gebracht op € 1100 of een vervangende gevangenisstraf van 2
maanden, met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende 3 jaar.

Met betrekking tot de vierde beklaagde:

Verklaart de telastleggingen in hoofde van de beklaagde bewezen.

Veroordeelt de beklaagde
voor de telastleggingen A, B en C samen tot:

- een geldboete van € 500, te verhogen met 45 opdeclemen en alzo
gebracht op € 2.750.

Zegt evenwel voor recht dat de geldboete als volgt wordt gesplitst:
€ 250 x 45 opdeclemen, hetzij € 1375 effectief
€ 250 x 45 opdeclemen, hetzij € 1375 met uitstel van tenuitvoerlegging
gedurende 3 jaar.

Met betrekking tot de vijfde beklaagde:

Verklaart de telastleggingen in hoofde van de beklaagde bewezen.

Veroordeelt de beklaagde **voor de**
telastleggingen A, B en C samen tot:

- een geldboete van € 250, te verhogen met 45 opdeclemen en alzo
gebracht op € 1375 of een vervangende gevangenisstraf van 75 dagen.

Zegt evenwel voor recht dat de geldboete als volgt wordt gesplitst:
€ 125 x 45 opdeclemen, hetzij € 687,50 of 37 dagen, effectief
€ 125 x 45 opdeclemen, hetzij € 687,50 of 38 dagen met uitstel van
tenuitvoerlegging gedurende 3 jaar.

Met betrekking tot de zesde beklaagde:

Spreekt de beklaagde **vrij** **voor de telastlegging C en**
ontslaat haar van rechtsvervolg
dienaangaande.

Verklaart de overige telastleggingen in hoofde van de beklaagde
bewezen.

**Veroordeelt de beklaagde
en B samen tot**

voor de telastiegingen A

**- een geldboete van € 200, te verhogen met 45 opdeclamen en alzo
gebracht op € 1100 of een vervangende gevangenisstraf van 2
maanden, met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende 3 jaar.**

**Gezien de bovenstaande correctionele veroordelingen, verplicht tevens
de veroordeelden om bij wijze van bijdrage tot de financiering van het
Fonds, ingesteld bij art. 28 van de Wet van 1 augustus 1985, te betalen:
allen een bedrag van € 25, te verhogen met 45 opdeclamen en alzo
gebracht op telkenmale € 137,50.**

**Verwijst de beklaagden ieder voor een gedeelte van 1/6 in de kosten
jegens de openbare partij, reeds begroot op € 148,18.**

**Legt hen een vergoeding op van € 29,30, bij toepassing van artikel 77,
tweede lid van het K.B. van 27 april 2007 houdende algemeen
reglement op de gerechtskosten in strafzaken (zoals verschenen in het
Belgisch Staatsblad van 25 mei 2007 en inwerking getreden op 8
januari 2007).**

Met betrekking tot de herstelmaatregel:

**Alvorens nader ten gronde te oordelen omtrent de herstellvordering
zoals op 24 augustus 2004 (ontvangen op het parket op 27 augustus
2004) door de GSI geformuleerd en er toe strekkende de plaats in de
oorspronkelijke toestand te herstellen onder verbeurte van een
dwangsom,**

heropent ambtshalve de debatten

**met verzoek aan het openbaar ministerie om de GSI uit te nodigen
standpunt in te nemen:**

- 1) ten overstaan van wie de herstellvordering in concreto gericht is;**
- 2) omtrent de impact van het arrest van het EHRM van 27
november 2007, meerbepaald als (sic) zij (resio) de these kan
onderschrijven dat de vordering tot herstel in de oorspronkelijke
staat voortaan als een straf te beschouwen valt, dan wel in
ontkenkend geval welke beweegredenen daartoe in de weg staan.**

**Stelt de zaak wat deze herstelmaatregel betreft voor verdere
behandeling op de openbare terechtzitting van deze rechtbank en
kamer van maandag 23 juni 2008 om 9 uur.**

Houdt alle verdere beslissingen diensangende ambtshalve aan.

**Houdt de beslissing over de burgerlijke belangen in toepassing van
artikel 4 V.T.Sv. (zoals gewijzigd door de wet van 13 april 2005, B.S., 3
mei 2005) ambtshalve aan.**

Tegen voormeld vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 25 april 2008 door de eerste beklagde tegen alle beschikkingen,
- 28 april 2008 door de derde beklagde tegen alle beschikkingen,
- 29 april 2008 door het openbaar ministerie tegen alle beklagden.

1. Het hof hoorde op de openbare terechtzitting van 20 mei 2011 in het Nederlands:

- de eerste beklagde in zijn middelen van verdediging vertegenwoordigd door meester advocaat te
- de derde beklagde in haar middelen van verdediging, bijgestaan door meester advocaat te
- de vijfde en zesde beklagde in hun middelen van verdediging vertegenwoordigd door meester advocaat te
- het openbaar ministerie in zijn vordering bij monde van advocaat-generaal,
- de eiser tot herstel, in zijn middelen, vertegenwoordigd door meester voor meester beiden advocaat te Oostende.

Het hof stelde de zaak in voortzetting op de terechtzitting van 30 juni 2011, waarop zijn verschenen:

- meester advocaat te voor de eerste beklagde,
- meester advocaat te voor meester advocaat te voor de derde beklagde,
- meester advocaat te voor de vijfde en zesde beklagde,
- het openbaar ministerie in de persoon van advocaat-generaal,
- meester voor meester beiden advocaat te voor de eiser tot herstel.

2.1. De tweede beklagde is overleden op 6 januari 2009. De strafvordering (*sensu stricto*) tegen hem is hierdoor vervallen. De hierna vermelde herstellvordering beoogt het doen verdwijnen van een met de wet strijdige toestand, meer bepaald het doen verdwijnen

van de aantasting van de goede ruimtelijke ordening die door het stedenbouwmisdrijf – voor zover bewezen – is ontstaan. Als schuld van burgerlijke aard ontstaan uit de persoonlijke aansprakelijkheid van de misdrijfpleger, behoort de verplichting tot herstel tot het passief van diens nalatenschap dat overgaat op zijn erfopvolgers. Het hof is als strafrechter nog bevoegd om over de herstellvordering voor zover oorspronkelijk gericht tegen de tweede beklagde te oordelen nu zij tijdig aanhangig werd gemaakt. Vermits de erfgenamen het geding daarover gevoerd tegen de tweede beklagde niet vrijwillig of gedwongen hebben hemomen, moet het hof de behandeling van de herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur oorspronkelijk gericht tegen de tweede beklagde onbepaald uitstellen.

2.2. De vierde beklagde werd failliet verklaard bij vonnis van de rechtbank van koophandel van Ieper van 27 februari 2009; het faillissement werd bij vonnis van 29 juni 2009 afgesloten bij gebrek aan actief. Krachtens art. 83, eerste lid. Faillissementswet, zoals gewijzigd door de wet van 4 september 2002, ontbindt de beslissing tot sluiting van de verrichtingen van het faillissement van de rechtspersoon deze en brengt zij de onmiddellijke sluiting van de vereffening mee. Deze gerechtelijke ontbinding impliceert het verval van de strafvordering tegen de vierde beklagde (art. 20 V.T.Sv.).

3. Voor zover bewezen komen de misdrijven in hoofde van de eerste, de derde, de vijfde en de zesde beklagde voort uit een zelfde opzet en zijn zij in die zin door één feit, namelijk een complexe gedraging, opgeleverd. De termijn van de verjaring van de strafvordering neemt een aanvang op de datum van het laatste feit, dit is voor al deze beklagden 14 mei 2006. De verjaringstermijn werd gestuit door de dagvaarding om voor het hof te verschijnen, betekend op 12 april 2011. Sindsdien is minder dan vijf jaar verlopen, zodat de strafvordering niet vervallen is door verjaring.

4.1. De eerste beklagde voert terecht aan dat de behandeling van de zaak buitensporige vertraging heeft opgelopen, waardoor de redelijke termijn, bedoeld in art. 6.1 EVRM is overschreden. Meer bepaald is er een periode van inactiviteit van ruim drie jaar tussen het tijdstip waarop zij beroep heeft aangestekend tegen het bestreden vonnis en de datum van behandeling van de zaak voor het hof, zonder dat dit tijdsverloop aan de beklagden te wijten is.

4.2. Krachtens art. 13 EVRM hebben de beklagden dan ook recht op een daadwerkelijke rechtshulp voor het hof, dat een passend rechtsherstel moet bieden.

Geen enkele verdragrechtelijke of wettelijke bepaling stelt dat overschrijding van de redelijke termijn bedoeld in art. 6.1 EVRM de niet-ontvankelijkheid, de niet-toelaatbaarheid of het verval van de strafvordering voor gevolg heeft.

Krachtens art. 21ter V.T.Sv. kan de rechter als rechtsherstel een straf onder het minimum uitspreken of zich beperken tot het eenvoudig schuldigverklaren, maar deze bepaling sluit een meer of minder vergaand rechtsherstel in dit stadium van de procedure niet uit.

4.3. Geen enkele verdragrechtelijke of wettelijke bepaling staat er aan in de weg dat het hof rekening houdt met de vaststelling dat niet blijkt dat door het grote tijdsverloop de situatie wat betreft de bewijzelevering nadeliger is geworden.

Voor zover bewezen, brengen de aard en de ernst van de telastleggingen, die rechtstreeks een door de Grondwet gewaarborgd grondrecht, meer bepaald de bescherming van een gezond leefmilieu, betreffen, mee dat ondanks het onverantwoord lang aanslepen van de zaak in graad van beroep, niet alleen de vaststelling van de schuld nog noodzakelijk is, maar dat tevens een bestraffing maatschappelijk volkomen verantwoord blijft.

Als passend rechtsherstel zal het hof, in de mate dat de telastleggingen bewezen zijn, bij het bepalen van de strafmaat terdege in het voordeel van de beklaagden rekening houden met het te grote tijdsverloop tussen het tijdstip van de feiten en dat van de bestraffing.

5.1. De telastlegging A dient te worden gepreciseerd door vervanging van de vermelding "door opvoeren van landbouwgrond met aarde en stenen" door de vermelding "door het aanbrengen van verhardingen bestaande uit aarde vermengd met stenen en uit steenslag op landbouwgrond en oude spoorwegbeddingen".

5.2. De beklaagden hebben over de aldus verbeterde telastlegging A tegenspraak gevoerd. Zij heeft betrekking op dezelfde feitelijke gedraging als deze die er in de oorspronkelijke dagvaarding aan ten grondslag ligt. Telkens hierna sprake is van de telastlegging A betreft het deze telastlegging zoals nader omschreven in de dagvaarding en hiervoor in randnummer 5.1 gepreciseerd.

6. De te last gelegde feitelijke gedragingen maken nog steeds een misdrijf uit.

De feitelijke gedraging die aan de telastlegging A ten grondslag ligt maakt sinds 1 september 2009 een inbreuk uit op art. 4.2.1.1° VCRO, strafbaar gesteld door art. 6.1.1, eerste lid, 1° en 3° VCRO.

De feitelijke gedraging die aan de telastlegging B ten grondslag ligt maakt sinds 1 september 2009 een inbreuk uit op art. 4.2.1.4° VCRO, strafbaar gesteld door art. 6.1.1, eerste lid, 1° en 3° VCRO.

De feitelijke gedraging die aan de telastlegging C ten grondslag ligt maakt nog steeds een inbreuk uit op art. 12 Afvalstoffendecreet en is sinds 1 mei 2009 strafbaar gesteld door art. 16.6.3, § 1, eerste lid DABM.

De feitelijke gedraging die aan de telastlegging D ten grondslag ligt maakt nog steeds een inbreuk uit op art. 4, § 1 Milieuvergunningendecreet en is sinds 1 mei 2009 strafbaar gesteld door art. 16.6.1, § 1 DABM.

**7.1. De beklaagde stelt dat de
verklaring van de beklaagde aan de verblissant
in haar hoedanigheid van gedelegeerd bestuurder van de
rechtspersoon, "in geen geval tegen haar als bewijs kan worden
gehanteerd" vermits deze verklaring aflegde**

zonder bijstand van een advocaat. De derde beklaagde voert een
geëvenaard verweer. Deze beklaagden werpen met andere woorden de
zogenoemde op (art. 6.3c EVRM).

De verhoren van de diverse beklaagden gebeurden inderdaad zonder
bijstand van een advocaat.

Terecht werpt de eerste en de derde beklaagde niet op dat de
strafvordering daardoor niet ontvankelijk zou zijn. Zij stellen echter ten
onrechte dat de verklaring die afgelegd is door de derde beklaagde
zonder dat zij bijstand heeft gekregen van een advocaat, niet als bewijs
gebruikt kan worden om tot een veroordeling te komen.

7.2.1. Artikel 6.3.c EVRM garandeert ieder die wegens een strafbaar
feit wordt vervolgd het recht om door een advocaat te worden
verdedigd, maar preciseert niet de voorwaarden voor de uitoefening
van dit recht. Het laat de verdragsluitende staten de keuze van de
middelen die in hun eigen rechtstelsel geschikt zijn om dat recht te
waarborgen teneinde aan de vereisten van een eerlijke behandeling
van de zaak te voldoen.

Noch uit artikel 6 EVRM, dat het eerlijk proces waarborgt, noch uit
artikel 8 EVRM, dat het recht op eerbiediging van het privé-, het
gezinsleven, de woning en de briefwisseling waarborgt, noch uit enige
grondwettelijke of wettelijke bepaling, volgt dat bewijs dat met
miskenning van een door dit verdrag of door de Grondwet gewaarborgd
grondrecht werd verkregen, altijd ontoelaatbaar is. Bovendien verbiedt
geen enkele wettelijke bepaling volledig een bewijs te gebruiken dat op
directe of indirecte wijze door enige onregelmatigheid of onwettigheid is
verkregen, behoudens het geval van miskenning van een - ter zake niet
voorhanden zijnde - op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm of
wanneer de bewijsverkriging is aangetast door een gebrek waardoor
de betrouwbaarheid ervan wegvalt of waardoor het recht op een eerlijk
proces in gevaar wordt gebracht of onherstelbaar wordt aangetast. Het
staat het hof de toelaatbaarheid van onrechtmatig verkregen bewijs dat
de wet niet uitdrukkelijk uitsluit, te beoordelen in het licht van de
artikelen 6 EVRM en 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en
politieke rechten (IVBPR of BUPO-verdrag), rekening houdende met de
elementen van de zaak in haar geheel genomen, inbegrepen de wijze
waarop het bewijs verkregen werd en de omstandigheden waarin de
onrechtmatigheid werd begaan.

7.2.2. Volgens de stand van de rechtspraak van het Europees Hof voor
de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) op het ogenblik van de
tegensprekelijke behandeling voor dit hof, zou het feit dat een
verdachte niet werd bijgestaan in de fase van de vrijheidsberoving een
aantasting van art. 6.3.c EVRM inhouden (cfr. o.a. EHRM 2 maart 2010,
Bouglame t. België; EHRM 14 oktober 2010, Brusco t. Frankrijk). Nog
volgens de actuele stand van de rechtspraak van het EHRM is er in
principe een onherstelbare schending van de rechten van verdediging
wanneer door de verdachte belastende verklaringen afgelegd tijdens
een politieel verhoor zonder mogelijke bijstand van een advocaat,
worden gebruikt om de betrokkene te veroordelen.

7.2.3. Geen van de beklaagden is in het kader van de strafvordering ooit van zijn vrijheid beroofd. Zij beschikten steeds over het recht van komen en gaan wanneer zij verhoord werden door de verballsant. Zo konden zij zich bij ieder verhoor, zo zij dit wensten, verwijderen om een advocaat te raadplegen teneinde een strategie van verdediging, ook met betrekking tot het voorgenomen of aan de gang zijnde verhoor, voor te bereiden. Dat de actuele wettelijke regeling, zoals die ook van toepassing was toen de beklaagden verhoord werden, (nog) niet voorziet in de concrete aanwezigheid van een advocaat bij het eigenlijk verhoor van een verdachte, neemt niet weg dat voor een verdachte die vrij is van komen en gaan voldoende processuele waarborgen bestaan voor zijn recht op een eerlijk proces. Deze vrijheid van komen en gaan bood de beklaagden een feitelijk recht op consultatie van een advocaat, aldus een mogelijke bijstand van een advocaat; de beklaagden konden dan ook op elk ogenblik zelf het verhoor onderbreken of een verdere medewerking onderbreken of stop zetten.

In casu houdt de aan ieder verhoor voorafgaande mededeling door de verballsant van de inhoud van art. 47bis Sv. bij elk verhoor van de beklaagden, dat zijn of haar verklaring als bewijs in rechte kan worden gebruikt, in dat hun gewezen werd op hun zwijgrecht, zodat de cautieplicht werd gerespecteerd. Overigens wordt niet aangevoerd en blijkt uit niets dat op de beklaagden enige dwang werd uitgeoefend, waardoor zij zich tijdens hun respectieve verhoren in een kwetsbare positie zouden hebben bevonden.

Het hof stelt vast dat het recht van verdediging van de beklaagden in dit strafproces, dat in zijn geheel moet worden beschouwd, niet werd geschonden. Er is geen enkele reden om de verklaring van de derde beklaagde of de verklaringen van overige beklaagden als bewijsmiddelen uit te sluiten.

8. De feiten die aan de toelastleggingen ten grondslag liggen zijn te situeren op:

**(1) een perceel landbouwgrond van de oorspronkelijk tweede beklaagde en zijn echtgenote te
ten kadaster gekend**

**(2) een aanpalend perceel (zonder nummer), deel van een
en eigendom van**

**(3) een aanpalend perceel (nr
eigendom van de**

De vierde beklaagde voerde in opdracht en volgens de instructies van de oorspronkelijk tweede beklaagde op de drie percelen ophogings- en verhardingswerken uit.

In het bijzonder gaat het om de volgende werken:

- alle beplantingen werden gerooid en ingegraven;**
- bij het opvoeren van de terreinen werden grote brokken steen met aarde vermengd; de ophogingen bedragen op sommige plaatsen 85 cm;**

- op de landbouwgrond werden tot meer dan 2 m diepe putten gemaakt waarin afval werd gedumpt, zoals oude banden al dan niet met veigen, oud ijzer, sloofafval, grote brokstukken beton;
  - aan de zijde van werd bovendien steenpuin aangevoerd voor de verharding over de volledige lengte van het terrein en op een breedte van circa 15 meter, met een dikte van een 15-tal cm;
  - het terrein van werd opgevoerd en verhard met steenpuin over de volledige lengte (circa 200 m), een breedte van circa 15 m en een dikte van 30 cm; onder de fijne laag steenpuin werd grof puin ingegraven;
  - het gedeelte van de oude spoorwegbedding eigendom van werd opgevoerd met aarde en brokken steen, zodanig dat het op dezelfde hoogte werd gebracht als de andere terreinen.
- De stukken 49 tot en met 67 (plan en foto's met aanduidingen) geven een beeld van wat werd uitgevoerd.

9.1. Met betrekking tot de strafvordering tegen de eerste beklagde en tegen de derde beklagde overweegt het hof verder wat volgt.

9.2. Wijlen was gedelegeerd bestuurder van de eerste beklagde tot en met 30 juni 1992. Sinds 1 juli 1992 is de derde beklagde gedelegeerd bestuurder van de eerste beklagde. Na 30 juni 1992 oefende de eerste beklagde geen enkel mandaat meer uit binnen de rechtspersoon. Hij hielp volgens zijn dochter, de derde beklagde die ook de feitelijke leiding van het bedrijf had, op het ogenblik van de feiten wel nog mee in het bedrijf zodanig dat hij nog "vaak aanzien werd als bestuurder". Hij verklaarde op 17 juni 2004 dat hij "zaakvoerder van het bedrijf" was. Hij was onbetwistbaar de opdrachtgever voor de feitelijke gedragingen die het voorwerp uitmaken van de belastingleggingen.

9.3. De eerste en de derde beklagde betwisten strafrechtelijk verantwoordelijk te zijn voor de door gestelde handelingen.

In de periode waarop de belastingaanslagen A en B betrekking hebben had de een stedenbouwkundige vergunning verkregen om op een terrein in gelegen naast het bedrijf, een oude woning te slopen en een woonzaal met kantoor op te richten. Het bouwfval van de door de vierde beklagde uitgevoerde slopingswerken en van het bouwrijp maken van dit terrein werd door deze beklagde naar het terrein aan eigendom van en zijn echtgenote, gebracht. Volgens werd zijn grond aan de al jarenlang gebruikt door de firma als stapelplaats voor schroot en ander afval. Van de werken aan maakte hij gebruik om de grond aan wat hij noemt "op te kuisen" en geschikt te maken om er eventueel een loods op te richten. Anders dan de eerste rechter als doorslaggevend element ziet om te besluiten tot de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de eerste en de derde beklagde is de eventueel later te bouwen loods op het terrein

als enige persoon die in feite gelast was met het reilen en zeilen van de rechtspersoon, waaronder de naleving van de milieuvoorschriften.

10.3. In de periode waarop de telastleggingen A en B betrekking hebben was de zesde beklagde zoals haar echtgenoot zaakvoerder. Binnen de vennootschap was de statutaire zaakvoerder, die alleen kon handelen, klaarblijkelijk gelast met de dagelijkse leiding van het bedrijf in het kader waarvan de betrokken feitelijke gedragingen te situeren zijn. Deze taakverdeling was niet verkeerd; er zijn geen aanwijzingen dat deze beklagde er niet vanuit mocht gaan dat de statutaire zaakvoerder de geldende voorschriften met betrekking tot de vergunningsplicht inzake stedenbouw zou naleven. Enige fout die haar strafrechtelijke aansprakelijkheid of deze van de rechtspersoon zou meebrengen is niet buiten elke redelijke twijfel aangetoond. Dit alles geldt ook voor de telastlegging C in de mate dat zij betrekking heeft op de periode vanaf 1 maart 2004 tot en met 30 juni 2004.

Voor wat de telastlegging C in de mate dat zij betrekking heeft op de periode vanaf 1 juli 2004 tot 15 mei 2006 betreft, is het zo dat de zesde beklagde de enige zaakvoerder was maar haar echtgenoot de (nog slechts beperkte) feitelijke leiding van het bedrijf verder zette. Het blijkt echter niet dat zij kennis had of moest hebben van het feit dat afvalstoffen door de firma werden achtergelaten of verwijderd in strijd met de decretale voorschriften tot haar verhoor op 5 december 2005. Vanaf deze datum mocht zij er dan weer op vertrouwen dat het nodige was gedaan om het gedeponeerde afval te verwijderen. Zij werd immers door de verbalisant gewezen op de verklaring van haar echtgenoot van 21 januari 2005, waarin deze vermeldt: "ik verneem van u dat het betrokken terrein thans reeds hersteld werd in de oorspronkelijke staat". Dit laatste bleek naderhand weliswaar niet het geval, maar althans de zesde beklagde mocht er in de gegeven omstandigheden vanuit gaan dat geen sprake meer was van een verzuim om het gedeponeerde afval te verwijderen.

11.1. De bewezen misdrijven komen in hoofde van de beklagde voort uit een zelfde opzet en zijn in die zin door één feit, namelijk een complexe gedraging, opgeleverd, waarop één straf dient te worden toegepast, de zwaarste, zijnde deze gesteld op het misdrijf omschreven in de telastlegging C; hierbij houdt het hof rekening met de thans op dit misdrijf gestelde straf, die lichter is dan deze geldend ten tijde van de feiten (art. 2 Sw.).

11.2. Deze beklagde heeft wetens en willens op de data nader in de telastleggingen vermeld op vrij grote schaal gehandeld in strijd met het Stedenbouwdecreet en het Afvalstoffendecreet.

Hij heeft helemaal geen oog gehad voor het belang van de gemeenschap bij het behoud van een goede ruimtelijke ordening en een gezond leefmilieu; zijn persoonlijk financieel belang en dat van zijn firma waren voor hem belangrijker. In zijn voordeel houdt het hof rekening met de afwezigheid van vroegere veroordelingen.

Een effectieve geldboete van € 1 000 zou daarom een passende bestraffing vormen, noodzakelijk om de beklagde te doen inzien dat inbreuken op de vergunningsplicht uiteindelijk niet financieel lonend mogen blijven.

Als rechtsherstel voor de overschrijding van de redelijke termijn herstelt het hof de boete zoals hierna vermeld.

11.3. De beklagde pleegde het misdrijf na 29 februari 2004, zodat de geldboete dient te worden verhoogd met 45 opdecimen.

Bij arrest nr. 188.928 van de Raad van State van 17 december 2008 (B.S., 2 februari 2009) werd het K.B. van 27 april 2007 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken vernietigd, zodat de bepalingen van het K.B. van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, zoals gewijzigd door de artikelen 1 en 2 van het K.B. van 11 december 2001 betreffende de invoering van de euro in de regelgeving inzake justitie, van toepassing blijven. Krachtens art. 91, 2° lid van dit K.B. bedraagt de vaste vergoeding, na indexatie, € 31,28.

12. Art. 59, § 1 Afvalstoffendecreet, geldend op het ogenblik dat het misdrijf omschreven in de telastlegging C werd gepleegd bepaalde dat degene die afvalstoffen achterlaat in strijd met de bepalingen van het decreet door de rechter wordt veroordeeld tot het verwijderen ervan binnen een door haar vastgestelde termijn. Art. 16.6.4 DABM bevat in enigszins andere bewoordingen eenzelfde verplichting.

Een deel van het afval is inmiddels verwijderd maar uit de vaststellingen van de inspectie RWO van 15 april 2011 (stuk 23 dossier in beroep neergelegd door eiser tot herstel) blijkt dat zeker niet alle achtergelaten afval waarop de telastlegging C betrekking heeft is verwijderd.

13.1. Bij brief van 24 augustus 2004 heeft de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur zijn herstellvordering bij het parket ingeleid; zij strekt tot het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand. Dit houdt volgens eiser tot herstel in: "alle verhardingen moeten afgegraven worden, al het gestorte materiaal moet afgevoerd worden naar daarvoor voorziene stortplaatsen, alle afvalmaterialen die in de grond werden ingegraven moeten eveneens worden afgevoerd naar stortplaatsen, de grond moet gesaneerd worden en het maaiveld moet worden hersteld".

13.2. De herstellvordering richt zich tot elke beklagde aan wie de stedenbouwmisdrijven, omschreven in de telastleggingen A en B, waarop zij steunt, te last worden gelegd. Vermits de eerste rechter al gevat was van de herstellvordering is het niet zo dat zij pas voor het eerst in beroep ook zou zijn gericht tegen de beklagde

13.3. De herstellvordering kan niet worden ingewilligd tegen de eerste, de derde, de vierde en de zesde beklagde nu zij niet schuldig bevonden worden aan de te last gelegde stedenbouwmisdrijven. De misdrijven omschreven in de in hoofde van de beklagde bewezen verklaarde telastleggingen A en B vormen de toereikende grondslag voor de herstellvordering tegen deze beklagde. Het feit dat de beklagde niet de eigenaar is van de betrokken gronden staat aan de inwilliging van de herstellvordering niet in de weg.

13.4. De herstellvordering werd voor de rechter ingeleid op een ogefblik dat de vereiste van een eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid (thans Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid), ingevoerd als gevolg van de wijziging van art. 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999 door artikel 8 van het decreet van 4 juni 2003, nog niet bestond. Krachtens art. 7.7.3 VCRO kan het hof deze vordering die nog niet aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid of de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid is voorgelegd, alsnog voor advies voorleggen aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid.

Het hof acht het in de gegeven omstandigheden echter niet noodzakelijk noch opportuun om de vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur alsnog voor advies aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid voor te leggen.

13.5. Het hof verleent bij de bestraffing rechtsherstel voor de overschrijding van de redelijke termijn. Deze overschrijding brengt niet mee dat het hof niet langer het herstel zou mogen bevelen. Door het misdrijf werd de aard en de functie van de percelen gelegen in agrarisch gebied wezenlijk gewijzigd. Het is nog steeds noodzakelijk om de goede ruimtelijke ordening te herstellen; de plaats is niet volledig in de oorspronkelijke staat hersteld en er is geen regularisatie in overeenstemming met een daartoe verleende stedenbouwkundige vergunning. Anders dan de beklaagde In conclusies lijkt aan te nemen, brengt de vaststelling dat het herstel van de plaats in de oorspronkelijke staat een straf is in de zin van art. 6.1 EVRM niet mee dat die maatregel in de Belgische wetgeving van strafrechtelijk aard is.

13.6. De vordering tot herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand is gesteund op art. 149 Stedenbouwdecreet 1999, thans art. 6.1.41 VCRO.

Sinds 1 september 2009 bepaalt art. 6.1.41., § 1 VCRO: *"Naast de straf kan de rechtbank bevelen de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, en / of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en / of een geldsom te betalen gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen (...)* De herstellvordering wordt ingesteld met inachtneming van volgende regelen:

1° voor misdrijven die bestaan, of ondermeer bestaan, uit het verrichten van handelingen in strijd met een stakingsbevel of in strijd met de stedenbouwkundige voorschriften aangaande de voor het gebied toegelaten bestemmingen, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken, wordt gevorderd:

a) hetzij de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik,
b) hetzij, zo dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;

2° voor andere misdrijven dan deze, vermeld in 1°, wordt de betaling van de meerwaarde gevorderd, tenzij de overheid die de herstellvordering instelt, antwoordt dat de plaatselijke ordening hierdoor kennelijk op onevenredige wijze zou worden geschaad, in wolk geval één van de maatregelen, vermeld in 1°, wordt gevorderd.

Voor de diverse onderdelen van éénzame misrijt kunnen verschillende herstelmaatregelen worden gevorderd, indien deze voldoende individualiseerbaar zijn."

Eiser tot herstel handhaaft zijn vordering in het licht van de enigzins gewijzigde regelgeving.

13.7. Art. 6.1.41., § 1 VCRO moet worden gelezen in de context van art. 159 Gw. krachtens hetwelk de hoven en rechtbanken geen gevolg mogen geven aan de bestuurshandelingen die niet met de wetten overeenstemmen. Het hof dient de herstellvordering op haar externe en interne wettigheid te toetsen en te onderzoeken of ze strookt met de wet dan wel of ze op machtsoverschrijding of machtsafwending berust. Meer bepaald dient het hof na te gaan of de beslissing van het bevoegde bestuur om het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand te vorderen uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen. Wanneer vastgesteld wordt dat de vordering van de overheid steunt op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, moet het hof deze vordering zonder gevolg laten. Het behoort het hof niet de opportuniteit van de gevorderde maatregel te beoordelen.

13.8.1. In conclusies genomen voor het hof preciseert de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur zijn vordering tot herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand als volgt:

- het afgraven van de aangebrachte verhardingen,
- het afvoeren van het gestort materiaal naar een daartoe voorziene stortplaats,
- het opgraven en afvoeren van de in de grond ingegraven afvalmaterialen naar een daartoe voorziene stortplaats,
- het saneren van de grond,
- het maaiveld herstellen in de oorspronkelijke toestand.

13.8.2. Het afvoeren naar een daartoe voorziene stortplaats moet gelet op het feit dat er andere mogelijkheden bestaan van verwerken, dit is verwijderen of nuttig toepassen, van afval, worden gepreciseerd als het legaal verwerken van het gestort afval.

13.8.3. Onder het "saneren van de grond" moet volgens de uiteenzetting in conclusies begrepen worden het uitvoeren van een oriënterend bodemonderzoek, desgevallend een beschrijvend bodemonderzoek en de uitvoering van bodemsanering in de zin van het Bodemsaneringsdecreet 2006.

Op dit onderdeel van de vordering kan niet worden ingegaan nu door de uitvoering van de overige als herstel gevorderde werken vanuit het standpunt van de ruimtelijke ordening een einde zal zijn gesteld aan de wederechtelijke toestand. Er zijn overigens in het dossier geen aanwijzingen dat de wederechtelijk uitgevoerde werken tot bodemsanering zouden nopen.

13.9. Terecht stelt de beklaagde dat het uit te voeren herstel voldoende precies moet zijn. Zoals hierna omschreven is dit het geval rekening houdend met het feit dat het bevel te lezen is in het licht van wat hiervoor in randnummer 8 is overwogen.

13.10. In acht genomen de motieven aangehaald in de herstellvordering is het hof van oordeel dat de vordering, zoals gepreciseerd en beperkt in randnummer 13.8.2 en 3 niet steunt op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is. Zij staat in verhouding tot de ernst van de overtreding. Verder toont eiser tot herstel door de motivering van de herstellvordering aan dat door het opleggen van een andere herstelmaatregel dan het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand de plaatselijke ordening kennelijk op onevenredige wijze zou worden geschaad.

Het voordeel voor de goede ordening van de ruimte door het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand weegt op tegen de last die er voor de overtreder uit voortvloeit. Het bestuur heeft uit de correct beoordeelde feitelijke situatie de naar recht en redelijkheid verantwoorde conclusie getrokken. De vordering is niet kennelijk onredelijk.

Kortom, tot de herstellvordering werd beslist door de bevoegde instantie met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften; het blijkt niet dat deze vordering werd genomen met machtsafwendings, machtsoverschrijding of miskennis van enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur; zij strookt met de wet.

Het hof ziet dan ook geen redenen om deze vordering zonder gevolg te laten.

14. De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur vordert de niet nakoming van het bevel tot herstel in de oorspronkelijke toestand te sanctioneren met de verbeurte van een dwangsom per dag vertraging.

Gelet op het lange talmen van de beklaagde om tot het herstel over te gaan wordt terecht de verbeurte van een dwangsom gevorderd bij niet naleving van het bevel tot herstel. De hierna uitgesproken modaliteiten vormen een gepaste en noodzakelijke aansporing van de beklaagde om hiertoe zelf over te gaan.

De lange tijd sinds dewelke deze beklaagde al kon overgaan tot het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand en de, omwille van de aard van de uit te voeren werken door een niet eigenaar, ruime termijn welke hem thans hiertoe nog wordt verleend, brengen mee dat er geen reden is om bij toepassing van art. 1385bis laatste alinea Ger.W. nog een zekere termijn te bepalen waarna de veroordeelde pas de dwangsom zal kunnen verbeuren.

**OP DEZE GRONDEN,
het hof,**

af als ongegrond en verklaart
de erop geënte vordering tot verbeurte van een dwangsom zonder
voorwerp,

beveelt aan de beklaagde over te gaan tot
het herstel van de plaats te nader vermeld in
de oorspronkelijke dagvaarding, in de oorspronkelijke toestand binnen
een termijn van één jaar, te rekenen vanaf de dag waarop dit arrest in
kracht van gewijsde zal treden, dit door:

- het afgraven van de aangebrachte verhardingen en het legaal
verwerken, dit is verwijderen of nuttig toepassen, van het gestorte
materiaal naar een daartoe voorziene stortplaats,
- het opgraven en legaal verwerken, dit is verwijderen of nuttig
toepassen, van het in de grond ingegraven afval,
- het herstellen in de oorspronkelijke toestand van het maaiveld, dit is
de hoogte van de weide en de gedeelten van

beveelt dat voor het geval dat de plaats niet in de oorspronkelijke
toestand wordt hersteld binnen voormelde termijn de
stedenbouwkundig inspecteur en/of het college van burgemeester en
schepenen van ambtshalve in de
uitvoering ervan kunnen voorzien, in overeenstemming met wat thans is
bepaald in artikel 6.1.46 VCRO,

zegt voor recht dat op vordering van de stedenbouwkundig inspecteur
door de veroordeelde een dwangsom zal worden verbeurd van € 150
per dag vertraging in de nakoming van dit bevel, te rekenen vanaf het
verstrijken van de termijn van één jaar vanaf de dag waarop dit arrest in
kracht van gewijsde zal treden,

veroordeelt tot de kosten in beide aanleggen
gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, behoudens de
kosten die hiervoor te last van de Staat worden gelegd; begroot de
kosten waartoe deze beklaagde wordt veroordeeld op € 105,55 in
eerste aanleg en op € 152,70 in beroep, vaststellend dat al deze kosten
ondeelbaar werden veroorzaakt door de bewezen misdrijven.

|

Kosten eerste aanleg:

Afschriften: € 60,75
hypo.: € 29,98
Dagv (1/4 van € 20,97): € 5,24

€ 95,95

+ 10 % : € 9,60

Totaal: € 105,55

Kosten beroep:

Afschriften: € 111,15
Dagvaarding: € 27,67

€ 138,82

+ 10 % : € 13,88

Totaal: € 152,70

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende
correctionele kamer, samengesteld uit kamervoorzitter
als voorzitter, en de raadsheren
en in openbare terechtzitting van 15 september 2011
uitgesproken door voorzitter In aanwezigheid van
substituut-procureur-generaal, met bijstand van griffier